

Voorbeelden van educatieve werkvormen in samenwerking met zorginstellingen

In dit document geven we voorbeelden van educatieve werkvormen voor scholen en zorginstellingen. Het gaat om projecten waarbij leerlingen op een gezellige en ontspannen manier deelnemen aan activiteiten met cliënten.

Via dergelijke projecten kunnen leerlingen kennismaken met cliënten van een zorginstelling (zoals bijvoorbeeld ouderen of mensen met een beperking). Ze ervaren de sfeer en het plezier op de locatie en maken op een informele manier kennis met werken in de zorg.

Voor cliënten is het contact met jonge mensen, in een informele sfeer, prettig. De gezelligheid en het plezier van het samenzijn staat centraal.

Voor medewerkers van de zorginstelling is het prettig dat er extra handen zijn. Zij zien de cliënten tijdens het project door de ogen van de jongeren, en maken het plezier mee van de verbinding van de cliënten met de jongeren.

Deze projecten kunnen onderdeel zijn van een Blikopener. Denk bijvoorbeeld aan een eerste stap voor leerlingen om kennis te maken met cliënten en beroepen in de zorg, voordat ze aan de slag gaan met een eigen onderzoeksvraag.

Hieronder geven we twee voorbeelden. Aansluitend geven we algemene tips over de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van de projecten.

Dit document is ontwikkeld door Wendy Dienske (Educatiepunt), Trudie Pol (Zozijn) en Renate Werkman (Philadelphia).

Voorbeeld 1: Een gezamenlijk evenement

Denk bij een evenement bijvoorbeeld aan een faire of markt, een kermis, een sport- en speldag, een toertocht met oude voertuigen of voertuigen van hulpdiensten. Uitgangspunt is dat er gezamenlijk een dag wordt georganiseerd die aansluit bij beide doelgroepen.

Champagnemoment

Het evenement is geslaagd voor de leerlingen als zij:

- Steeds meer ontspannen omgaan met de cliënten
- Plezier hebben
- Nadenken, napraten en vragen gaan stellen over de cliënten en het werken in de zorg

Ter illustratie:

Je kunt bijvoorbeeld een markt organiseren om geld in te zamelen voor het realiseren van een beleefpad op het terrein van een zorginstelling waar cliënten worden uitgedaagd om te bewegen. De school heeft al elk jaar een markt waar leerlingen zich inzetten voor een goed doel. Deze wordt verplaatst naar de zorginstelling omdat het terrein daar meer mogelijkheden biedt. Op een vrijdagmiddag in mei worden leerlingen en cliënten met hun familie en vrienden uitgenodigd. De leerlingen hebben activiteiten bedacht of producten gemaakt waaraan de cliënten en hun familie mee kunnen doen. Ook hun eigen gasten kunnen meedoen. Daarnaast is er een kraam met zelfgemaakte producten van de cliënten van de zorginstelling.

Educatiepunt

Tips over de uitvoering:

Afhankelijk van de leerdoelen en aspecten van het onderwijscurriculum die de school koppelt kan de voorbereiding simpel of uitgebreider worden. Als de school bijvoorbeeld hun techniekproject koppelt aan de markt kunnen de leerlingen en cliënten misschien vooraf wel samenwerken aan producten die verkocht kunnen worden. Of als de school een jaarlijks schoolbreed thema over gezondheid heeft kunnen leerlingen nadenken over gezonde snacks die verkocht kunnen worden. Een thema over communicatie kan als basis dienen door leerlingen de bewegwijzering of de spelonderdelen uit te leggen in picto's.

Misschien is het fijn als de leerlingen en de cliënten elkaar al eens hebben ontmoet voor de (toch al spannende) dag? Dat kan door zoals hierboven beschreven samen iets te maken, maar een keer langskomen en samen een beweegactiviteit doen of samen lunchen is ook al goed natuurlijk!

Voorbeeld 2: Een gezamenlijke viering

Denk bij een gezamenlijke viering aan bijvoorbeeld een bestaand feest als Kerst, Pasen, Halloween of dierendag.

Champagnemoment

Het evenement is geslaagd voor de leerlingen als zij:

- Steeds meer ontspannen omgaan met de cliënten.
- Plezier hebben.
- Nadenken, napraten en vragen gaan stellen over de cliënten en het werken in de zorg.

Ter illustratie:

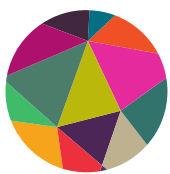
Dierendag. Op het terrein van een zorginstelling is een dierenweide.

- Vooraf maken de cliënten van de zorginstelling foto's van de dieren in de weide en sturen die naar de school. Als het mogelijk is, kunnen de cliënten teksten toevoegen of in een filmpje vertellen over de dieren en de verzorging.
- De leerlingen zoeken op school verder naar informatie over de dieren en vullen de informatie van de cliënten aan. Misschien is het leuk om filmpjes terug te sturen? Dit is meteen een eerste kennismaking met elkaar.
- De leerlingen inventariseren welke huisdieren zij hebben en er worden groepjes gemaakt rondom elk huisdier. Ook hiervan worden foto's of filmpjes gemaakt. Deze worden in de klas besproken en, als dit zinvol is gezien de cliëntengroep, opgestuurd naar de zorginstelling.
- Op (of rond) dierendag komen de leerlingen met hun huisdieren naar de zorginstelling.
- Daar laten zij de dieren zien aan de cliënten. Cliënten die aan hun kamer gebonden zijn worden bezocht door twee leerlingen met een huisdier. Daarna gaan de cliënten en de leerlingen naar de dierenweide om daar samen een klusje te doen (voeren, weide of hokken schoonmaken, reparaties uitvoeren, ...).

Tips heb je over de uitvoering:

Afhankelijk van de leerdoelen en aspecten van het onderwijscurriculum die de school koppelt kan de voorbereiding simpel of uitgebreider worden. Als de school bijvoorbeeld hun techniekproject koppelt aan dierendag kunnen de leerlingen misschien vooraf wel een hok maken voor een dier of een speelobject voor in de dierenweide. Door met de leerkrachten het jaarprogramma door te nemen komen zij vast zelf op veel meer ideeën voor verbinding!

Misschien is het fijn als de leerlingen en de cliënten elkaar al eens hebben ontmoet voor de (toch al spannende) dag? Dat kan bijvoorbeeld door zoals hierboven beschreven filmpjes te sturen.

Algemene tips over de voorbereiding, uitvoering en evaluatie

Vanuit de zorginstelling kan een dergelijk project worden georganiseerd door activiteitenbegeleiders en vrijwilligers.

Aandachtspunten voor de voorbespreking met de school:

- Wat maakt het voor de school aantrekkelijk om mee te doen?
Is er aansluiting mogelijk bij een bestaande activiteit, evenement of viering? Heeft de school nog een wens in die richting die op deze manier ingevuld kan worden? Kan het project onderdeel zijn van een bestaand onderwijsthema of onderdeel van het curriculum?
- Wat willen de zorginstelling en de school ieder bereiken? Wanneer is het evenement of feest voor hen geslaagd?
- Wat moet er georganiseerd worden en wie doet wat? Welke contacten, materialen en faciliteiten zijn er al en welke moeten gelegd en ontwikkeld worden?
- Hoe wordt er gecommuniceerd? Wie is projectleider en zorgt voor het vastleggen van de afspraken en de voortgang?
- Waarmee moet rekening gehouden worden tijdens de uitvoering: welke medewerkers van de zorginstelling en de school zijn waarvoor verantwoordelijk? Wat is er nodig voor de cliënten én voor de leerlingen om zich veilig te voelen? Wat moeten zowel de medewerkers als de cliënten en leerlingen van tevoren weten over elkaar?
- Hoe wordt de communicatie naar het netwerk (ouders, familie enz.) en naar buiten de instellingen gedaan? Wordt er pers uitgenodigd? Komt er vooraf en/of achteraf een gezamenlijk bericht dat gebruikt kan worden op social media en in nieuwsbrieven? Wat zijn de AVG-regels bij beide instellingen?
- Zijn er subsidiemogelijkheden die benut kunnen worden? Denk aan gemeentelijke en provinciale subsidies of fondsen ter bevordering van maatschappelijke samenhang of om bijvoorbeeld beweging te bevorderen.
- Maak meteen een afspraak voor de evaluatie en voortgangsbespreking na het evenement

Aandachtspunten voor de organisatie door de zorginstelling:

- Bij aanvang:
Maak een duidelijke omschrijving van de activiteit, het doel dat je beoogt, wat het oplevert in het algemeen en voor (het werk van) de collega's die je wilt betrekken. Geef hen ook ruimte om doelen in te voegen vanuit hun functie. Bijvoorbeeld: een collega wil het contact tussen de cliënt en familie verbeteren, dus er wordt een activiteit ingevoegd waarbij elke cliënt met een familielid kan samenwerken.
- In de organisatiefase:
 - . Bespreek met de teamleider/het management welke kansen een evenement als dit biedt voor de organisatie en haar visie. Welke aspecten en medewerkers kunnen gekoppeld worden om deze kansen te benutten?
 - . Maak duidelijke afspraken met de teamleider over van welke collega wat verwacht kan worden en in welke uren.
 - . Bespreek samen wat er voor specifieke cliënten van belang is, welke extra aandacht of zorg er nodig is en of deze geregeld kan worden. Zijn er nog extra voorwaarden voor een geslaagd project?
 - . Zorg voor duidelijke afspraken met deze collega's over de taakverdeling, wie wat maakt, organiseert en verzorgt en wanneer wat af is.
 - . Maak gebruik van het netwerk van jezelf en je collega's, zowel professioneel als privé!

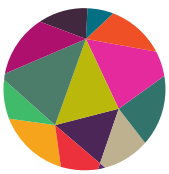
Tips voor besprekingspunten tijdens de gezamenlijke evaluatie na afloop:

- Was er sprake van een champagnemoment?
Is de waarde van beide instellingen tot haar recht gekomen? Zijn de doelen behaald?
Was de winst voor beide instellingen de investering waard? Bespreek tips en tops.

- Hoe verliep de organisatie en de communicatie? Was de rolverdeling duidelijk? Was de voorbereiding goed? Hoe was de communicatie tussen de instellingen en naar buiten toe? Bespreek tips en tops.
- Hoe verliep het evenement zelf? Voor de leerlingen, de cliënten, de andere gasten, de medewerkers?
- Wat spreken we af voor volgend jaar? Is het voor herhaling vatbaar? Wat moet blijven, wat moet anders, zien we nieuwe kansen en/of verbindingen?
- Wanneer spreken we elkaar weer om een eventueel vervolg op te starten? Maak vast een afspraak voor een overlegmoment!

NB. Dit document maakt onderdeel uit van de toolkit Blikopeners. De toolkit is te downloaden via www.educatiepunt.nl.

Educatiepunt